

COPY WARMII I MAZUR
SIEĆ CENTRÓW ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

ul. Związku Jaszczurczego 17
82-300 Elbląg
tel./fax 55 236 27 16
e-mail: m.bielawski@eswip.pl

CHARAKTERYSTYKA POTRZEB ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W WYBARANYCH POWIATACH PRZYGOTOWANA PRZEZ SIEĆ CENTRÓW ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH WARMII I MAZUR W OKRESIE STYCZEŃ-KWIECIEŃ 2011

1. POWIAT BRANIEWSKI

Według portalu www.ngo.pl redagowanego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor, na terenie powiatu braniewskiego zarejestrowanych jest 138 organizacji pozarządowych (stowarzyszenia, fundacja, ochotnicze straże sportowe, organizacje sportowe w różnej formie-kluby, towarzystwa, stowarzyszenia) Analizując bazę Starostwa Powiatowego w Braniewie liczba organizacji jest bardzo podobna. Centrum Organizacji Pozarządowych od grudnia 2008 roku prowadziło aktualizację bazy III sektora w powiecie braniewskim. Według naszych obserwacji i prowadzonej diagnozy bardzo duża część organizacji nie prowadzi żadnej działalności, o czym świadczą nieaktualne adresy, telefony i brak osób które były w jakikolwiek sposób powiązane z tymi organizacjami. W przeciągu dwóch lat 18 organizacji zostało usuniętych z bazy COPu. Przyczyna to likwidacja, nieaktywność potwierdzona wieloma próbami dotarcia do tychże organizacji. Jest to dla nas informacja zwrotna o małym zaangażowaniu społecznym, zakładaniu stowarzyszeń bez pełnej świadomości konsekwencji. Różnica wynikająca z liczebności organizacji w poszczególnych bazach wynika z niesystematyczności i nieregularności w sprawozdawczości względem aktualizacji przez same organizacje pozarządowe. Nie sygnalizują „nieaktywności”, czy też wręcz nie informują o zawieszeniu działalności. Powoduje to, zawyżoną liczbę organizacji pozarządowych w powiecie braniewskim. Organizacje pozarządowe podejmują w zdecydowanej większości jedynie działania akcyjne – ok.90%, niska jest aktywność III sektora w powiecie braniewskim. Na podstawie naszych wieloletnich doświadczeń uważamy, że wynika to z braku wiedzy i umiejętności zarządzania organizacją, „papierowej współpracy z samorządem”. Jest silne uwarunkowanie relacji osobowych zwłaszcza w małych miejscowościach.

Duża ilość stowarzyszeń jest ze „stażem” ponad pięcioletnim. Są organizacje, które inicjują akcje tylko i wyłącznie przed wydarzeniami politycznymi typu wybory. Ich cele statutowe obejmują wiele dziedzin życia społecznego, prowadzono z nimi spotkania animacyjne i mimo to nie odniosło to żadnego oddźwięku.

Istnieje niska świadomość społeczeństwa na temat organizacji pozarządowych, działań społecznych, aktywności obywatelskiej. Krytykowanie lokalnych liderów powoduje że wycofują się ze swojej działalności społecznej. Jest to niestety tendencja rosnąca. Duża ilość osób deklaruje chęć zaangażowania się w jakiegokolwiek działania – ale nie pod szyldem

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ministerstwo Pracy
i Polityki Społecznej

ESWIP 15lat
Stowarzyszenia Wspierania
Inicjatyw Pozarządowych

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

organizacji pozarządowej. Obawa przed sformalizowaniem, niechęć przed wzięciem odpowiedzialności, przed biurokracją, sprawozdawczością – to najczęściej komentarze które otrzymujemy.

Problem jaki jest powszechny to brak księgowych nawet za wynagrodzeniem. Trudno jest zdiagnozować przyczynę takiego stanu – obawa przed ujawnieniem faktycznej sytuacji w księgach rachunkowych.

W 2010r prowadzona była ankieta wśród 40 organizacji pod kątem potencjału podmiotów ekonomii społecznej. Ponad połowa ankietowanych nie należy w sposób formalny lub nieformalny do krajowych, regionalnych lub branżowych porozumień. W Sieci HEROLD jest zaledwie jedna organizacja, w sieci Federacji Socjalnych Województwa Warm- Maz. FOSa są dwie organizacje, w Sejmiku Osób Niepełnosprawnych jest jedna organizacja. Organizacje nie widziały potrzeby „sieciowania się”. Misję posiada 4 z ogólnej liczby ankietowanych. Ponad połowa prowadzi wyłącznie działalność nieodpłatną. Trzy organizacje (dane COP) prowadzą działalność gospodarczą. W obszarze finansowania działalności statutowej połowa wskazała na środki samorządowe i składki członkowskie jako główne źródło dofinansowania. W dalszej kolejności są to darowizny finansowe. Wsparcie pozabudżetowe deklaruje 12 organizacji. Organizacje nie zatrudniają pracowników w żadnej formie prawnej. Ale praktycznie każda z organizacji miała i ma wolontariuszy. Jest to problem istotny, decydujący o aktywności organizacji.

Wśród problemów jakie w ankiecie przedstawiały organizacje na czele są skomplikowane formalności związane z korzystaniem ze środków grantodawców, sponsorów lub funduszy UE, w następnej kolejności są trudności z pozyskiwaniem funduszy, sprzętu, niezbędnego do funkcjonowania organizacji, a także znużenie liderów organizacji, brak osób gotowych bezinteresownie angażować się w działania organizacji.

Odnosząc się do w/w wniosków, wynika niekonsekwencja i niezaradność organizacji- przez ostatnie dwa lata jedynie 5/140 organizacji ubiegała się o środki z EFS. Czyli zauważają problemy ale jednocześnie nie podejmują prób zmiany takiej sytuacji.

Potrzeby organizacji

- Usługi księgowe – raz w tygodniu
- Pisanie i rozliczanie projektów
- Doradztwo i animacja w swoich miejscowościach
- Więcej liderów, osób angażujących się w organizacjach
- Promowanie dobrych praktyk – zmiana świadomości społeczeństwa nt. NGO np. kampanie społeczne
- Szkolenia
- Coaching
- Doradztwo specjalistyczne
- Lepszy przepływ informacji – strona internetowa
- Konsultacje prawnicze
- Większe miejsce do spotkań, lepsze warunki organizacyjne – teraz mamy pomieszczenie które nie jest duże, ograniczeni jesteśmy czasem – do 18 godz. Możemy przebywać w budynku
- Miejsca na swoją siedzibę – nie mamy miejsca aby wstawić biurko dla organizacji
- Wizyty studyjne

- Organizacja spotkań, forów inicjatyw pozarządowych, spotkań tematycznych związanych z tematyką obywatelskości, spraw społecznych, lokalnych problemów

2. POWIAT EŁCKI

W Powiecie Ełckim zarejestrowanych jest przeszło 300 organizacji. Co roku rejestruje się 15 (2008 rok), 21 (2009) organizacji pozarządowych, w tym Parafie, Uczniowskie Kluby Sportowe i Ochotnicze Straże Pożarne. Jednakże trudno jest określić ilość faktycznie funkcjonujących organizacji czyli tych, które realizują swoje cele statutowe. Szacujemy, że min. 35% rejestrowanych organizacji znajduje się w uśpieniu lub jest w stanie rozpadu. Są to głównie organizacje starsze niż 3 lata. Problem z określeniem liczby faktycznie funkcjonujących organizacji wynika z kilku podstawowych powodów: brak inicjowania kontaktu, brak informacji zwrotnej, brak systemu weryfikacji, który opracowywany jest w 2011 roku.

Z usług ECOP bezpośrednio i policzanie skorzystało w 2010 roku, 65 organizacji i grup nieformalnych.

Problemy organizacji pozarządowych (najczęściej wymieniane) zgłaszane przez organizacje jak i osoby współpracujące z organizacjami pozarządowymi z ramienia samorządów (ujęcie globalne):

- Niewystarczające umiejętności, wiedza z następujących tematów: podstawy prawne działalności organizacji pozarządowych, pisanie, realizacji, rozliczania projektów, zarządzania organizacją pozarządową, wykorzystania nowoczesnych technologii, księgowości, PR i promocji zadań realizowanych, administracji w organizacji pozarządowej – procedury.
- Prowadzenie organizacji przez lidera samodzielnie – jedna osoba zajmuje się całością organizacji powodujące
- Brak reprezentacji sektora pozarządowego – Powołana Rada Organizacji Pozarządowych Miasta i Powiatu Ełckiego nie funkcjonuje,
- Brak postaw obywatelskich – objawiający się między innymi poprzez wpływanie na akty prawa lokalnego, konsultowanie np. Programów Współpracy. Przez ostatnie 3 lata konsultacji PW skonsultowało od 2 do 5 organizacji zwykle tych samych.
- Różna jakość wykonywanych zadań – nie zawsze wysoka,
- Biurokracja, zmieniające się prawo oraz procedury,
- Niewystarczająca integracja sektora pozarządowego przez co dublowanie działań zamiast partnerstwa. Rozproszenie organizacji,
- Postrzeganie przez samorządy części organizacji jako roszczeniowych, przekłada się to na obraz całości,
- Problemy z administracją w organizacji, prowadzenie dokumentacji, dokumentacja w różnych miejscach,
- Większość organizacji nie posiada zaplecza lokalowego, sprzętowego tj. komputerów, drukarek, ksera, aparatów itd.
- brak kadry księgowej,

– przywiązanie do jednego źródła finansowania – głównie Urzędu Miasta, wciąż niewystarczający dostęp do informacji

3. POWIAT GOŁDAPSKI

Na terenie powiatu gołdapskiego zarejestrowanych jest 90 stowarzyszeń (4 fundacje, 19 ochotniczych straży pożarnych i stowarzyszeń z nimi związanych, 27 stowarzyszeń kultury fizycznej, w tym UKS oraz 46 organizacji działających w pozostałym obszarze pożytku publicznego). Spośród zarejestrowanych NGO realnie działa na rzecz mieszkańców powiatu ok. 20 organizacji. Potencjał tych organizacji jest różny. Zaledwie kilka z nich ma istotny wpływ na kształt działań społecznych w Powiecie.

Analiza potrzeb, zasobów i form działania organizacji społecznych zaangażowanych w kształtowanie społeczeństwa powiatu gołdapskiego pozwoliła na poznanie rzeczywistych potrzeb tych organizacji.

Z przeprowadzonej ankiety wśród organizacji pozarządowych wynika, że na pierwszym miejscu, jako mocna strona organizacji występuje: owocna współpraca z otoczeniem (np. mieszkańcami, innymi organizacjami, administracją publiczną, firmami). Następnie rozpoznawalność organizacji w otoczeniu, łatwość w pozyskiwaniu środków na działalność i wysokie kwalifikacje pracowników. Za słabe strony organizacji przedstawiciele uważają: brak odpowiedniej ilości pracowników/wolontariuszy, niewystarczająca promocja organizacji, brak odpowiednich kwalifikacji wśród kadry, brak środków finansowych, braki lokalowe, braki w wyposażeniu (komputery, sprzęt, meblowanie itp.), trudności w sprostaniu wszystkim obowiązkom formalnym (np. prawidłowe rozliczanie projektów, sporządzanie sprawozdań do Sądu, Urzędu Skarbowego itp.) oraz niektóre uwzględniają trudności we współpracy z administracją publiczną. Podczas indywidualnych rozmów członkowie organizacji jako mocne strony wskazują lokalne prawo finansowania organizacji pozarządowych, natomiast jako słabe: brak chęci współpracy niektórych organizacji, brak jednolitych kanałów przepływu informacji oraz niewielkie zasoby materialne i finansowe.

Podczas diagnozy problemów i potrzeb organizacji pozarządowych określiły one swoje zasoby: **materialne:** Większość organizacji nie posiada komputerów, dostępu do internetu, własnych biur z wyposażeniem, nie dysponują salami na spotkania itp. **kadrowe:** standardowo w organizacji działa aktywnie od 2 do 4 członków. W przeprowadzonym badaniu organizacje wskazały na następujące potrzeby szkoleniowe, takie jak: pozyskiwanie funduszy na działalność, przygotowanie wniosków o dotacje, partnerstwo i współpraca międzynarodowa, współpraca NGO a samorząd, umiejętności praktyczne (język angielski, niemiecki; Programy: MS Word, MS Excel, Power Point, tworzenie stron internetowych), formy partnerstwa i dialogu społecznego, profesjonalizacja działań dla organizacji pozarządowych, fundraising, księgowość i finanse, zarządzanie NGO - zagadnienia prawno-organizacyjne, zarządzanie projektem oraz umiejętności menedżerskie (liderzy NGO).

Organizacje określiły inne swoje potrzeby, które pozwolą im na skuteczniejsze działania, jak: odpowiednia baza dydaktyczna; przejrzyste zasady konkursów, punktacja, rzetelne, merytoryczne osoby rozdzielające środki; większa liczba osób zaangażowana w działalność

organizacji; przychylność władz do konkretnych działań i dyscypliny; kontakt i współpraca z instytucjami państwowymi oraz organami ustawodawczymi.

Źródłem finansowania organizacji są w głównej mierze składki członkowskie, małe granty i okazjonalne darowizny pochodzące od sponsorów. Pozyskiwanie środków pozabudżetowych jest ciągle niewystarczające, a ich pozyskiwanie ma niewielkie znaczenie w budżetach organizacji. Spośród zankietowanych organizacji tylko 6 w sposób profesjonalny pozyskuje środki finansowe.

Organizacje z powiatu gołdapskiego w małym stopniu są związane z wolontariatem. Większość aktywnych organizacji nie posiada strategii działania. W ramach przeprowadzonej ankiety członkowie organizacji ocenili własne działania. Stwierdzili, że w powiecie tylko kilka organizacji działa aktywnie (większość – niestety – jest albo całkowicie nieaktywna, albo ogranicza swe działania do minimum np. środki pozyskiwać stara się tylko z lokalnych źródeł. Zbyt wiele realizuje się projektów miękkich, zbyt mało twardych.), pozostają wielkie obszary działalności, które mogą być zagospodarowane przez organizacje.

Organizacje wypowiedziały się na temat roli samorządów we współpracy z NGO. Współpraca z samorządami jest ograniczona tylko do udzielania dotacji. Jedynie powiat zaczyna realną współpracę z organizacjami poprzez przygotowywanie wspólnych wydarzeń kulturalnych. Rola powinna być taka, że samorzady powinny być partnerami, a stawiają się na pozycji zwierzchniej i próbują wykorzystywać działania NGO-sów do swoich celów. Na minus przemawia fakt, że samorzady nie starają się wspierać organizacji pozyskujących środki ze źródeł zewnętrznych. Nie ma specjalnych, wydzielonych środków na dofinansowanie „wkładów własnych”. Środki samorządów przeznaczone dla NGO nie są więc pomnażane.

W ramach ankiety zapytano przedstawicieli organizacji: jak inicjować współpracę na obszarze Powiatu Gołdapskiego? Organizacje wskazały następujące zagadnienia: częstsze spotkania, na których będzie czas na generowanie nowych pomysłów; nie przeszkadzać, pomagać, np. fundusz na wkład własny, fundusz pożyczkowy na środki zewnętrzne, refinansowane; lepszy przepływ informacji; organizacja spotkań z inicjatywy samorządu, wymiana poglądów i doświadczeń oraz rozmowy między przedstawicielami poszczególnych sektorów.

Ankietowani wypowiedzieli się również na temat co ułatwia a co utrudnia współpracę oraz jak usprawnić współpracę na obszarze powiatu. W ankietach znalazły się zapisy mówiące, że współpracę ułatwia to, że teren jest niewielki, dość dobry kontakt telefoniczny czy e-mailowy; myślę, że jest też sporo wspólnych dziedzin działalności; o otwartości na współpracę; chęć realizowania wspólnych projektów, wspólnych celów oraz życzliwość, wyrozumiałość i wzajemne uzupełnianie się. Największymi utrudnieniami dla organizacji jest brak pracowników etatowych w organizacjach, martwe organizacje, niewystarczające środki, brak priorytetów w działaniu. Nie odpowiednie wykorzystanie naturalnych atrakcji i zasobów przyrodniczo – kulturowo –krajobrazowych powiatu. Braki finansowe i czasowe; czasem brak zrozumienia dla naszych inicjatyw. Usprawnieniem organizacji byłyby częstsze spotkania, aby rozpoznać swoje wzajemne potrzeby i możliwości współpracy oraz wzajemną współpracę - nie przeszkadzać a pomagać.

Ankietowani wypowiedzieli się też na temat form współpracy organizacji pozarządowych w powiecie gołdapskim. Wśród wymienionych form były: Gołdapski Fundusz Stypendialny;

Centrum Wolontariatu; Krwiodawcy; Gołdapskie Forum Organizacji Pozarządowych; rozwój sportu, kultury, harcerstwa oraz organizowanie wspólnych przedsięwzięć – ostatni przykład „Eko-piknik”. Zasmucające jednak jest fakt, że są organizacje, które nie mają pojęcia o formach współpracy.

Ankieta została przeprowadzana wśród organizacji pozarządowych powiatu gołdapskiego gdzie, jako istotny problem wskazano małą aktywność organizacji pozarządowych w sferze pozyskiwania środków pozabudżetowych, korzystania ze specjalistycznej wiedzy oraz uczestniczenia w projektach realizowanych przez inne organizacje i samorząd lokalny.

Analiza potencjału grupy zajmującej się problemami na terenie powiatu wykazała, iż nie posiada ona dostatecznych środków, aby podejmować działania na większą skalę. Analizując sytuację niewystępowania o środki zewnętrzne przez organizacje. Uzyskano następujące odpowiedzi. Większość organizacji (ponad 60 %) podała następujące przyczyny:

- brak etatowych pracowników, którzy obsługiwaliby projekt,
- brak wystarczającej umiejętności budowania projektów,
- brak dostatecznej wiedzy na temat źródeł finansowania,
- niemożność spełnienia wymogów formalnych i merytorycznych stawianych przez grantodawców,
- brak dostatecznej znajomości języka angielskiego,
- brak środków na wymagany wkład własny,
- zniechęcenie po nieudanych próbach.

W ankiecie skierowanej do organizacji, wybranych na podstawie sondażu opinii publicznej (wybór najpopularniejszych), zapytano zarówno o zasoby materialne jak i ludzkie. Sprzęt, który organizacje wykorzystują do prowadzenia działalności, także większości jest prywatną własnością członków. Okazało się, że większość organizacji prowadzi działalność w prywatnych lokalach należących do jednego z członków. Nieliczne organizacje posiadają trzyletnią strategię działania, większość nie planuje pracy, działa akcyjnie. Niespełna 12 % organizacji posiada wśród swoich członków osobę umiejacą budować/tworzyć projekty. Także niespełna 9 % organizacji prowadzi działalność gospodarczą i co zastanawiające te organizacje podają, że nie zatrudniają etatowych pracowników. Tylko 1 organizacja zatrudnia etatowych pracowników. Ponad 85% organizacji deklaruje potrzebę zatrudnienia pracownika, w tym 67% chce zatrudnić wykwalifikowanego fundaisera oraz 47,6% za niezbędne uważa zatrudnienie pracownika do obsługi biura. 76,19% organizacji uważa, że częściowa refundacja kosztów utrzymania stanowiska pracy pozwoliłoby na jego stworzenie. Dla 14,29% organizacji posiadanie własnej bazy lokalowej pozwoliłoby podnieść profesjonalizm działania na taki poziom, żeby tworzyć stabilne miejsca pracy.

66,67% twierdzi, że znalezienie osoby z odpowiednimi kwalifikacjami, umiejacą pozyskiwać fundusze pozabudżetowe przyczyniłoby się do zatrudnienia. Na terenie powiatu 3 organizacje posiadają statut OPP.

W powiecie gołdapskim nie ma żadnej Rady Organizacji Pozarządowych. Od roku 2003 działa Gołdapskie Forum Organizacji Pozarządowych. Forum jest nieformalną reprezentacją sektora pozarządowego w powiecie gołdapskim. Forum spotyka się 2-4 razy w roku w celu omówienia spraw związanych z działalnością sektora, współpracą z samorządami, wspólną reprezentacją w strukturach wojewódzkich. W powiecie istnieją organizacje infrastrukturalne:

- A. Centrum Wolontariatu – od 2002 roku Stowarzyszenie „Partnerstwo Sztuk” prowadzi Gołdapskie Centrum Wolontariatu w ramach, którego wspiera rozwój wolontariatu na terenie powiatu gołdapskiego. Pomaga w funkcjonowaniu klubów wolontariatu przy gołdapskich szkołach średnich. Wspiera rozwój wolontariatu we wschodniej części Obwodu Kaliningradzkiego (Rosja).
- B. Banki Żywności – nie działa.
- C. Uniwersytety III Wieku – w 2010 roku powstało Stowarzyszenie Gołdapski Uniwersytet Trzeciego Wieku skupiający 74 członków. Od jesieni 2010 podejmują działania skierowane do osób 50+.
- D. Biura Porad Obywatelskich – nie działa. Gołdapski Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje w ramach projektów systemowych podobne działania.
- E. Fundusze lokalne – Gołdapski Fundusz Lokalny działa od 2002 roku realizując programy: stypendialny, grantowy, wspierający działania ngo-sów i grup nieformalnych. Fundusz stypendialny prowadzi także Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap.
- F. Organizacje wsparcia – Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości Regionalnej – wspiera działalność małych i średnich przedsiębiorstw głównie poprzez udzielanie kredytów.

Wszystkie samorządy od kilku lat uchwalają programy współpracy, jednak w przypadku gmin Banie Mazurskie i Dubeninki, programy są kopiowane z roku na rok i nie podlegają żadnej ocenie, ani angażowaniu organizacji w ich tworzenie. Programy w tych gminach zostały stworzone głównie po to aby była możliwość przekazywania dotacji dla miejscowych OSP oraz do realizacji zapisów wynikających z realizacji w tych gminach Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich (PPWOW). Realizacja PPWOW ma też aspekt pozytywny – władze samorządowe w tych gminach zainteresowały się innymi niż OSP organizacjami działającymi na ich terenie. Wynikiem tego było między innymi wspieranie przez samorząd gminy Dubeninki, Stowarzyszenia „Żytkiejmska Struga”, które otrzymało od samorządu pomieszczenie na siedzibę.

Gmina Gołdap pierwszy program współpracy uchwaliła w 2004 roku i był on wypracowany przez samorząd i organizacje pozarządowe. Przez wiele lat program ten był powielany, kopiowany i przepisywany z roku na rok. Samorząd nie widział potrzeby zmian w zapisach programu, nawet priorytety na dany rok były kopiowane. Jednak w praktyce wiele aspektów współpracy należy ocenić pozytywnie. Zaliczyć można do nich tworzony wspólnie od 1999 roku Fundusz Stypendialny, udostępnianie i sprzedaż pomieszczeń dla organizacji, czy też pomoc w realizacji wspólnych imprez. Do negatywnych zjawisk współpracy można zaliczyć jej powierzchowność i dominująca role samorządu, jako strony „rozdającej karty”.

W roku 2010 pełnomocnik burmistrza Gołdapi, przygotowała z prawnikiem Urzędu nowy program na rok 2011. Niestety program przygotowany został w Urzędzie i dopiero w grudniu 2010 roku został poddany konsultacjom mailowym. Forum Organizacji Pozarządowych zorganizowało spotkanie organizacji, podczas którego organizacje zgłosiły 18 uwag do programu. Samorząd uwzględnił 12, które z nie były najważniejszymi, a często dotyczyły literówek lub zmian stylistycznych. Najistotniejsze dotyczące priorytetów, sposobu wyboru

przedstawicielei ngo do Komisji konkursowej i sposobu konsultacji Programu zostały, za sprawą głosów burmistrza i jego pełnomocnika, odrzucone.

W powiecie gołdapskim Program był przygotowywany wspólnie z organizacjami. W 2010 roku, prace rozpoczęto w październiku i były one kontynuowane aż do grudnia. W ramach konsultacji zorganizowano otwarte spotkanie ze wszystkimi chętnymi organizacjami z terenu powiatu. Większość propozycji zgłaszanych przez organizacje została przyjęta.

W powiatowej Strategii Rozwoju uchwalonej w 2009 roku podkreśla się iż „...organizacje pozarządowe skupiają ... szczególnie aktywnych i wrażliwych na sprawy społeczne obywateli (...) i stanowią znakomitą bazę dla rozwoju lokalnych społeczności. Niezbędne, ale i coraz częstsze jest włączenie podmiotów pozarządowych w system funkcjonowania Powiatu na zasadzie równoprawnego partnerstwa.” W dalszej części Strategii czytamy, iż jednym z głównych celów jest: „... Wzrost aktywności społecznej,(...) oraz .... Wzmocnienie i pogłębienie partnerstwa publicznego, społecznego i gospodarczego”. Do działań planowanych w ramach Strategii wpisano także: „... Ważnym elementem rozwoju Powiatu jest aktywizacja społeczności lokalnej. Może to nastąpić między innymi poprzez:

- przygotowanie imprez okolicznościowych przez społeczeństwo,
- zachęcenie do tworzenia pozarządowych organizacji społecznych,
- znalezienie oddolnych liderów lokalnych.”

Nie wskazano natomiast konkretnych przedsięwzięć, które miałyby te cele realizować. Organizacje pojawiają się też w zapisach powiatowej strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2013. Podkreśla się tam ważność organizacji jako „...Cennym elementem uzupełniającym i wspierającym realizację zadań pomocy społecznej jest działalność organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe wyrosłe z potrzeby samopomocy, przechodzące z działalności charytatywnej do specjalizacji w świadczeniu określonych usług społecznych, wnoszą wymierny wkład w rozwój infrastruktury społecznej powiatu.” Organizacje wymienione są jako potencjalny partner we wszystkich zaplanowanych działaniach podejmowanych w ramach Strategii.

Identyfikacja głównych obszarów problemowych w sferze Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2015 dla gminy Gołdap dokonana została przy zastosowaniu grupowych metod rozwiązywania problemów. W pracach przy budowie strategii nie uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych. Udział brali pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, radni Rady Miejskiej, przedstawiciele instytucji pomocy i integracji społecznej, szkół i służby zdrowia. Wyodrębniono 4 główne problemy Gminy Gołdap w ujęciu pomocy społecznej, dla których określono 4 główne obszary problemowe strategii: Wsparcie funkcji rodziny; Integracja społeczna osób długotrwale bezrobotnych; zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; Rozwój współpracy instytucji pomocy i integracji społecznej, organizacji pozarządowych i samorządu lokalnego. Stanowiły one obok diagnozy stanu gminy punkt wyjścia do zidentyfikowania celów strategicznych oraz działań. Prawie wszystkie działania mogą być realizowane po przez wsparcie organizacji pozarządowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Banie Mazurskie opracowana do 2013r została aktualizowana w grudniu 2008 r do 2015 roku W pracach nad aktualizacją

Strategii uczestniczył również przedstawiciele organizacji pozarządowych. Biorąc pod uwagę wagę problemów społecznych oraz sposoby ich rozwiązywania ustalono następującą hierarchię celów: 1 - Wzrost zaradności życiowej mieszkańców; 2 - Ograniczenie problemów wychowawczych z dziećmi; 3 - Wzrost integracji osób starszych i niepełnosprawnych; 4- Zamożne społeczeństwo (wzrost jakości życia mieszkańców). Zidentyfikowanymi partnerami, którzy współpracować powinni w realizacji strategii są m.in. organizacje pozarządowe. Inwentaryzacja mocnych stron gminy w zakresie spraw społecznych, w tym zasoby w postaci organizacji społecznych i zakresu współdziałania z nim jest stosunkowo słaba. Obecnie podejmowanych jest coraz więcej inicjatyw, które dodatkowo przyczyniają się do rozwoju organizacji społecznych i zwiększenia ich atrakcyjności oraz zwiększają zaufanie mieszkańców, co do ich działalności.

W Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dubeninki na lata 2007-2015 organizacje są wymienione ale nie przypisuje się im jakiegóż znaczącej roli.

Powiat ani jego gminy nie posiadają strategii rozwoju organizacji pozarządowych. We wszystkich samorządach powiatu gołdapskiego są pełnomocnicy lub osoby odpowiedzialne za współpracę z organizacjami. W samorządach powiatu nie istnieją Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz nie ma uchwał dot. udzielania pożyczek, poręczeń i gwarancji dla organizacji pozarządowych.

Powiat gołdapski w całości leży na terenie działania LGD „Lider w EGO”. W strategii organizacje wymieniane są jako podmioty uprawnione do korzystania z dotacji przydzielanych w ramach konkursów organizowanych przez LGD. Z informacji, jakie posiadamy na temat udziału ngo-sów w konkursach, pozyskiwania dotacji i ich wydatkowania, wynika, iż jest to źródło bardzo trudne. Zasady dofinansowywania, procedury, przepływy finansowe zniechęcają organizacje do korzystania z tego źródła.

Wsparciem dla organizacji pozarządowych z terenu powiatu gołdapskiego jest Centrum Wspierania Aktywności Społecznej w Gołdapi. Zostało ono uruchomione w 2008 roku przez Gołdapski Fundusz Lokalny, jako projekt dofinansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych, powiat gołdapski, samorząd województwa warmińsko-mazurskiego i gminę Gołdap.

Głównym celem projektu, który stał się jednym z czterech programów GFL, jest wzmocnienie roli organizacji pozarządowych w środowisku lokalnym, jako partnera samorządu lokalnego, instytucji samorządowych i przedsiębiorców w rozwiązywaniu problemów społecznych powiatu gołdapskiego. Projekt bezpośrednio adresowany jest do organizacji pozarządowych powiatu gołdapskiego, a pośrednio do grup i środowisk marginalizowanych na rzecz, których działają poszczególne organizacje.

W ramach projektu zostały wyremontowane, a następnie wyposażone pomieszczenia przy ul. Wolności 11. Zostały przeprowadzone cykle szkoleń i warsztatów dla liderów i animatorów organizacji pozarządowych podnoszących skuteczność ich działania w środowisku lokalnym. Uruchomione zostały też dyżury ekspertów-doradców z zakresu prowadzenia działalności organizacji pozarządowych. Organizacje z terenu powiatu gołdapskiego otrzymały możliwość

bezpłatnego korzystania z pomieszczeń i wyposażenia niezbędnego do prowadzenia ich działalności. Przygotowane zostały działania promujące działalność organizacji i integrujące sektor na poziomie powiatu.

Baza materialna: pomieszczenia biurowe i socjalne o powierzchni 66 m², wyposażone w meble, sprzęt komputerowy, kserokopiarkę, telefon, internet, sprzęt filmowy. CWAS posiada 3 osoby zaangażowane w prace i 2 wolontariuszy oraz ma niezłe relacje z samorządem – dofinansowanie od 2008 roku działań CWAS przez samorząd powiatu i gminy Gołdap. Zrealizowano 3 razy – Gołdapskie Popołudnie Aktywności – promujące działania gołdapskich organizacji i grup nieformalnych.

Dane te zostały zweryfikowane podczas spotkania/warsztatu roboczego, który odbył się na początku grudnia 2010. Analiza potrzeb organizacji pozarządowych Powiatu Gołdapskiego wypracowana podczas przeprowadzonych warsztatów. Obecnych było 17 organizacji o różnym profilu działania, które wspólnie wypracowały potrzeby w zakresie: doradztwa, szkolenia i informacji.

Potrzeby organizacji w zakresie doradztwa to: - jak zostać organizacją pożytku publicznego, prowadzenie sprawozdawczości, doradztwo biznesowe – księgowość, szukanie i pisanie projektów, składanie wniosków przez wiele organizacji na jeden projekt, zakładanie stowarzyszenia. Tematyki szkoleń organizacje określiły na: księgowość w organizacjach, informatyka, rejestracja organizacji, rozpowszechnianie informacji o NGO (konferencja dla społeczności), szkolenie w zakresie porad prawnych, pozyskiwanie środków finansowych, umiejętność pracy w grupie, komunikacja społeczna, umiejętność promocji organizacji, tworzenie projektów, zarządzanie projektem. Organizacje w Powiecie Gołdapski natomiast potrzebują następujących informacji: o możliwość pozyskiwania środków, informacja o dostępnych szkoleniach (płatnych i bezpłatnych), informacja o pozyskaniu partnera do współpracy (tworzenie bazy potencjalnych partnerów), informacja o sponsorach, informacja o bieżących działaniach (organizacje, instytucje, grupy nieformalne), informacja o zasobach, informacja o grupach nieformalnych, informacje gminno – powiatowe.

4. POWIAT BARTOSZYCKI

Według danych uzyskanych w Starostwie Powiatowym w Bartoszycach w powiecie działa 127 organizacji z czego 88 to organizacje pozarządowe 39 kluby sportowe. 10% są to organizacje, które już nie istnieją a około 30% organizacje nie aktywne. Większość organizacji posiada lokal prywatny albo udostępniony od osób prywatnych, instytucji społecznych. Z ankiet wynika, że organizacje nie posiadają wystarczającego wyposażenie jakiego potrzebują. Podstawowe wyposażenie organizacji to komputer i drukarka często prywatny sprzęt albo pozyskany od osób prywatnych lub kupiony za grosze. Aktywnych członków w organizacjach działa od 3 do 15 oraz od 3 do 41 wolontariuszy. Największa liczba wolontariuszy działa w organizacjach młodzieżowych i klubach sportowych. Najczęstszą liczbą aktywnych członków i wolontariuszy to 5 osób na stałe związanych z organizacją.

Problemy organizacji- bariery ich rozwoju (wymienione od najczęściej zgłaszanych)

- Trudności w sprostaniu wszystkim obowiązkom formalnym (np. prawidłowe rozliczanie projektów, sporządzanie sprawozdań do Sądu, Urzędu Skarbowego itp.)
- Brak odpowiednich kwalifikacji wśród kadry
- Braki lokalowe
- Brak odpowiednich kwalifikacji wśród kadry
- Niewystarczająca promocja organizacji
- Nie wystarczająca ilość środków finansowych
- Trudności we współpracy z administracją publiczną

Potrzeby zgłaszane przez organizacje (wymienione od najczęściej zgłaszanych)

Lokalowe

- sala na spotkania
- stanowisko biurowe

Wyposażenie

- komputer / laptop
- artykuły biurowe
- Internet
- telefon
- ksero / drukarka
- samochód osobowy

Personel

- wolontariusze

Poradnictwo

- poradnictwo dotyczące projektów finansowanych z UE
- porady prawne
- finanse / księgowość
- pozyskiwanie funduszy na zadania
- porady informatyczne

Kontakt z partnerami

- krajowymi
- zagranicznymi

Potrzeby szkoleniowe:

Pozyskiwanie funduszy na działalność:

- Poza dotacyjne formy finansowania działalności organizacji pozarządowych
- Przegląd źródeł finansowania projektów ze środków unijnych i innych zagranicznych środków publicznych
- Pozyskiwanie krajowych środków publicznych na realizację zadań publicznych

Zarządzanie projektem:

- Przygotowanie wniosku
- Tworzenie projektu i zarządzanie projektem – podstawy

Zarządzanie NGO - zagadnienia prawno-organizacyjne:

- NGO jako pracodawca

Księgowość i finanse:

- Zarządzanie finansami oraz rozliczenia projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe
- Księgowość w organizacji pozarządowej
- Obsługa programu Płatnik

Partnerstwo i współpraca międzynarodowa:

- Partnerstwo - budowanie odpowiedzialnego biznesu

NGO a PR:

- Kampania 1%
- Kampania odpowiedzialnego biznesu
- Wystąpienia publiczne

Umiejętności menedżerskie (liderzy NGO):

- Trening interpersonalny
- Zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacji

5. POWIAT GIŻYCKI

W powiecie Giżyckim jest zarejestrowanych (zgodnie z bazą danych powiatu i bazą na stronach NGO) ponad 100 organizacji pozarządowych. Trudno jest określić dokładną ilość ze względu na brak bazy danych dotyczących organizacji. Wśród nich znajdują się stowarzyszenia zwykłe, fundacje i organizacje rejestrowane w KRS (tych ostatnich jest najwięcej).

Bardzo dużo organizacji powstało w ciągu ostatnich lat i stale powstają nowe.

Wśród wszystkich organizacji może 30 jest takich, które radzą sobie z nowymi przepisami, pisanie wniosków. Pozostałe działają bardzo słabo, na zewnątrz są zupełnie niewidoczne.

Problemy organizacji to głównie problemy: lokalowe, sprzętowe, komunikacyjne (brak dostępu do mediów – Internet, telefon) finansowe. Problem stanowi nadal pisanie wniosków i sięganie po granty, umiejętność funkcjonowania w gąszczu przepisów, ich interpretacja.

Duży procent organizacji zgłasza potrzebę posiadania, lub możliwość korzystania z lokalu i mediów oraz z pomocy fachowej przy szukaniu środków, pomocy doradczej, prawnej i księgowej.

Dodatkowo brak Rady Organizacji Pozarządowych powoduje, że przyływ informacji jest wrywkowy a

rozproszenie organizacji jest znaczne. Zaś rozproszone działania poszczególnych organizacji pozarządowych, jak również aktywnych mieszkańców nie zrzeszonych w grupach formalnych lub nieformalnych w powiecie giżyckim powoduje pokrywanie się wielu działań.

Badania przeprowadzone były w oparciu o:

- wywiady nieformalne z przedstawicielami organizacji pozarządowych powiatu giżyckiego
- analizy stron internetowych 5 gmin, starostwa powiatowego i urzędu miasta Giżycko
- rejestr organizacji na stronach NGO.pl
- wywiady telefoniczne z pełnomocnikami ds. organizacji pozarządowych w Urzędzie Miasta Giżycko, starostwo powiatowe, urząd gminy Wydminy oraz urząd gminy Kruklanki.

6. POWIAT LIDZBARSKI

Wg ewidencji Starostwa Powiatowego

(http://www.powiatlidzbarski.pl/index.php?id=inf_org/inf_org)

Stowarzyszenia: 103 z czego:

Miasto Lidzbark – 44 w tym 1 OSP;

Gmina Lidzbark – 12 w tym 4 OSP

Gmina Lubomino – 10 w tym 2 OSP

Gmina Kiwity – 5 w tym 2 OSP

Miasto i Gmina Orneta – 32 w tym 4 OSP.

Wiele organizacji działa w zakresie pomocy rodzinie co wpływa, że na terenie powiatu lidzbarskiego jest:

- 2 poradnie rodzinne,
- 2 powiatowe poradnie psychologiczno-pedagogiczne
- 2 ośrodki wsparcia
- 2 punkty poradni uzależnień – dot. Alkoholu
- 4 punkty poradni uzależnień – dot. Przemocy w rodzinie
- 1 punkt poradni uzależnień – dot. Narkotyków
- 2 Młodzieżowe Domy Kultury
- 7 Uczniowskich Klubów Sportowych (ogółem wg ewidencji Starostwa jest 18)
- 1 świetlica socjoterapeutyczna
- 1 Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
- 1 Dom Dziennego Pobytu
- 1 Rodzinny Dom Dziecka
- 2 Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze

INNE działające w zakresie pomocy rodzinie:

- 2 Warsztaty Terapii Zajęciowej
- Noclegownia dla bezdomnych
- Hotel Socjalny dla Bezdomnych
- Rodzina Zastępcza pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego
- Stowarzyszenie Pomocy Bezrobotnym i ich rodzinom
- 9 świetlic środowiskowych
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy – placówka resocjalizacyjna

Dane z bazy publikacyjnej rejestru REGON województwa warmińsko-mazurskiego na dzień 31.01.2011

Fundacje – 7

Kościół Katolicki – 36

Inne kościoły i związki wyznaniowe – 4

Stowarzyszenia – 95

Organizacje społeczne oddzielnie nie wymienione – 12

Związki zawodowe - 22

Samorząd gospodarczy i zawodowy – 15

Informacje zebrane e-mailowo od innych organizacji (problemy, potrzeby):

PROBLEMY

Organizacje pozarządowe w powiecie lidzbarskim w przeważającej większości cierpią na brak stabilnej sytuacji finansowo-technicznej. Wiąże się to z brakiem lokalu na spotkania, brakiem odpowiedniego sprzętu lub dostępu do niego, brakiem dostępu do internetu, fachowej wiedzy itp.

Problemem jest zbyt późne ogłaszanie konkursów przez samorządy, powoduje to, że organizacje mają mało czasu na realizację projektów.

Brak bezpośrednich konsultacji w tworzeniu programów współpracy.

Małe środki dofinansowania do ogłaszanych konkursów

Nie ma chętnych do pisania projektów. Chcielibyśmy aby wnioski z programów unijnych były w języku polskim. Nie ma też finansów na wkład własny do projektów miękkich.

Nie mamy problemów dotyczących wsparcia naszej działalności. Zawsze możemy ponarzekać na wysokość dotacji, ale sobie radzimy.

W Starostwie mamy problem, ponieważ możemy złożyć tylko dwa wnioski do programu a chcielibyśmy więcej.

POTRZEBY SZKOLENIOWE I DORADCZE

- praktycznego poradnictwa poprzez pełnienie dyżuru przez doradcę co najmniej kilkanaście godzin tygodniowo, i udzielaniu porad z zakresu:

- regulacji prawnych dotyczących tworzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych, tworzenia projektów, pisania wniosków grantowych, pozyskiwania partnerów krajowych i zagranicznych, Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Młodzież, PNWM, programów poszczególnych polskich resortów rządowych, itd.

- zwiększenia wsparcia dla organizacji o doradztwo, szkolenia, coaching.

- wsparcia funkcjonowania organizacji pozarządowych w powiecie poprzez poradnictwo, szkolenia, informację, pozyskiwanie i udostępnianie zbiorów – książki, czasopisma, bazy danych, prowadzenie strony internetowej oraz udostępnianie zasobów (jak sale, komputery i Internet, szafki, sprzęt, wspólne miejsce, itd.),

- objęcia kompleksowym wsparciem chętnych organizacji pozarządowych we wszelkich zakresach ich działania (rozwój organizacji, zdiagnozowanie lokalnych potrzeb i problemów, wykreowanie pomysłów projektowych, znalezienie źródeł finansowania, zarządzanie organizacją, wypracowanie strategii rozwoju, promocji i doprowadzenie do trwałego rozwoju tych organizacji).

- praktycznego doradztwa doradcy/animatora, który dojeżdżał by do organizacji celem przeprowadzania wizyt doradczych, szkoleniowych oraz animacyjnych.

- wsparcia przez zewnętrznych doradców i trenerów również na zasadzie praktycznego doradztwa w miejscu siedziby organizacji

- szkoleniowe (nigdy za wiele), doradcze, informacyjno-promocyjne, animacyjne, w tym inkubator aktywności obywatelskiej, coaching, udostępnianie bazy lokalowo-sprzętowej, inne).

- Organizacjom pozarządowym potrzebne są konsultacje i tłumaczenia.

- Udostępniania infrastruktury stwarzającej możliwość korzystania z komputera i internetu poprzez udostępnienie co najmniej 2 komputerów z dostępem do Internetu (stacjonarny i laptop) dla chętnych organizacji np. w biurze COP oraz podczas wizyt u organizacji (w terenie), jak też zapewnienia fachowej pomocy informatyka (w miarę możliwości, np. po wcześniejszym umówieniu).

7. POWIAT NOWOMIEJSKI

Powiat Nowomiejski obejmuje gminy: Kurzętnik, Grodziczno, Nowe Miasto Lub., Nowe Miasto-gmina wiejska, Biskupiec (682 km²). Łącznie w powiecie jest 1 miasto, 77 sołectw i 81 wsi. Powiat Nowomiejski graniczy z

powiatami: iławskim, grudziądzkim, brodnickim i działdowskim. Na terenie powiatu nowomiejskiego funkcjonuje 82 organizacje pozarządowych, w tym 80 organizacji zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz 2 stowarzyszenia zwykłe – Klub Olimpijczyka przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Jamielniku i Stowarzyszenie Kupców Nowomiejskich /12 Kół Gospodyń Wiejskich, 9 Stowarzyszeń Kultury Fizycznej, 22 Uczniowskie Kluby Sportowe, 42 Ochotnicze Straże Pożarne/. Ponadto na terenie powiatu znajdują się oddziały terenowe organizacji

ogólnopolskich tj. Polski Czerwony Krzyż, Związek Harcerstwa Polskiego,

z siedzibami w Nowym Mieście Lubawskim. Na rzecz gminy Grodziczno działają: Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych w Grodzicznie oraz Parafialno-Gminna Orkiestra Dęta Grodziczno. W gminie Kurzętnik działalność prowadzą: Klub Sportowy „ZAMEK”, Uczniowski Klub Sportowy „START” w Tereszewie, Uczniowski Klub Sportowy „KOGUT” w Kurzętniku, Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Kurzętnik, a w gminie Nowe Miasto Lubawskie najaktywniejsze są: KIWANIS International Club „Ruda” Poland z siedzibą w Rudzie, Uczniowskie Kluby Sportowe „ŻAK” w Jamielniku, „TECZA” w Skarlinie, „Tornado” w Gwiżdżinach i „Sprint” w Tylicach, Towarzystwo Miłośników Ziemi Nowomiejskiej, Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Nowym Mieście Lubawskim z/s w Mszanowie oraz Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Bratian z/s w Bratianie. Mieszkańców gminy Biskupiec wspiera Gminny Klub Sportowy „Ossa” oraz Kółko Integracyjno-Sportowe w Łąkorzu. Ponadto na terenie gminy działa m.in. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi i Ochrony Dziedzictwa Kulturowego w Gminie Biskupiec, Stowarzyszenie Ochrony Przyrody i Dziedzictwa Kulturowego z/s w Łąkorzu, Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych „KŁADKA” z/s w Lipinkach, Stowarzyszenie „NASZA PRZYSZŁOŚĆ” z/s w Cielicach, a także Stowarzyszenie producentów Gęsi - Krystyna Ziejewska.

Jest kilka aktywnych organizacji pozarządowych, które działają, pozyskują fundusze z różnych źródeł, rozwijają się i działają na rzecz społeczeństwa. Jednak wciąż w powiecie jest dużo mało aktywnych organizacji. Powodem tego jest niska świadomość wśród obywateli na temat możliwości rozwoju NGO, form wsparcia jakie mogą uzyskać od miasta, powiatu itp., niewystarczające a nawet bardzo niskie umiejętności zarządzania organizacją, brak czasu a nawet czasem i chęci u ludzi by poświęcać wolny czas na działalność organizacji (w większości działają one wolontarystycznie, bez zatrudnionej kadry).

Główne problemy i potrzeby NGO to również brak dokładnej bazy danych NGO z telefonami, adresami email, brak spotkań organizacji, rozmów, dyskusji, wspólnych działań. Stowarzyszenia nie umieją i boją się pozyskiwać fundusze na działalność przez strach przed odpowiedzialnością, dysponowaniem pieniędzmi, małym swoim budżetem, rozliczaniem projektów. Rada Organizacji jeszcze do nie dawna ograniczała się do organizowania 1

spotkania/konferencji w roku dla NGO. Obecnie jest powołana nowa rada z silnym zarządem, która wytyczyła sobie konkretne cele – co napawa nas nadzieją i optymizmem, że sytuacja NGO w naszym Powiecie się zmieni. U NGO w powiecie można zaobserwować również brak umiejętności planowania, brak tradycji współpracy, mała ilość dobrych i silnych liderów. Pociuszające jest jednak to że są organizacje które chcą się uczyć i rozwijać, coraz popularniejsze są szkolenia, spotkania. Silnie działają u nas Koła Gospodyń Wiejskich, które często organizują życie w wielu wsiach. Gmina Grodziczno powołała Gminną Radę Kobiet Wiejskich, która organizuje szereg imprez i inicjatyw w gminie. Zauważalny jest też wzrost zainteresowania NGO współpracą z LGD, organizację przychodzą po rady i wsparcie do biura, często po pomoc przy pisaniu projektów – zwłaszcza do LGD (Leadrer) lub gmin. Potrzebne są częste spotkania dla NGO, organizowanie szkoleń i kursów, motywowanie i zachęcanie, wspierania organizacji. Dostarczanie im informacji.

8. POWIAT PISKI

W powiecie piskim jest zarejestrowanych (zgodnie z bazą danych powiatu 105 organizacji pozarządowych. Trudno jest określić dokładną ilość ze względu na brak bazy danych dotyczących organizacji. Wśród nich znajduje się 5 stowarzyszeń zwykłych, 1 fundacja i organizacje rejestrowane w KRS (tych ostatnich jest najwięcej).

Bardzo dużo organizacji powstało w ciągu ostatnich lat i stale powstają nowe.

Wśród wszystkich organizacji może 30 jest takich , które radzą sobie z nowymi przepisami, pisaniem wniosków . Pozostałe działają bardzo słabo, na zewnątrz są zupełnie niewidoczne.

Problemy organizacji to głównie problemy : lokalowe, sprzętowe, komunikacyjne (brak dostępu do mediów – Internet, telefon) finansowe. Problem stanowi nadal pisanie wniosków i sięganie po granty , umiejętność funkcjonowania w gąszczu przepisów, ich interpretacja. Np. w2010 roku w odpowiedzi na konkurs na realizację zadań publicznych ogłoszonym przez Zarząd Powiatu Piskiego zostało złożone 2 wnioski na 3 priorytety. W gminie Pisz w konkursach na realizację zdań publicznych wnioski składa ok.20 organizacji.

Duży procent organizacji zgłasza potrzebę posiadania lub przynajmniej możliwość korzystania z lokalu i mediów oraz z pomocy fachowej przy szukaniu środków, pomocy doradczej , prawnej i księgowej.

W powiecie piskim istnieje Rada Organizacji Pozarządowych, która liczy 4 członków w tym: 1 osoba z gminy Ruciane-Nida i 3 z gminy Pisz. Brakuje reprezentantów z dwóch pozostałych gmin Biała Piska i Orzysz.

Badania przeprowadzone były w oparciu o:

- wywiady nieformalne z przedstawicielami organizacji pozarządowych powiatu piskiego
- analizy stron internetowych 4 gmin, starostwa powiatowego
- rejestr organizacji na stronach gmin powiatu piskiego,
- wywiady telefoniczne z pełnomocnikami ds. organizacji pozarządowych w urzędach gmin oraz Starostwa powiatowego.

9. POWIAT SZCZYCIENKI

W powiecie szczycieńskim zarejestrowanych jest ponad 100 różnego rodzaju organizacji pozarządowych. Choć w 2009r. Szczytno zostało laureatem w rankingu pozyskiwania środków europejskich w województwie warmińsko – mazurskim, to jednak sytuacja ta ma odniesienie do samego miasta. Jeśli zaś chodzi o tereny wiejskie z terenu powiatu szczycieńskiego, to sytuacja jest znacznie gorsza. Większość z zarejestrowanych organizacji nie działa w ogóle, natomiast działające są zwykle w swych działaniach samotne, hermetyczne, ograniczone do wąskiego pola swego oddziaływania.

Według danych zebranych przez Wnioskodawcę w powiecie szczycieńskim na terenach wiejskich zarejestrowanych jest 73 organizacje pozarządowe, z czego 30 to Ochotnicze Straże Pożarne i 14 to organizacje działające w sferze sportu. Pozostała ilość, tj. ok. 50 organizacji zarejestrowanych jest na terenie miasta Szczytno. Mapa działalności organizacji pod względem siedziby kształtuje się dość równomiernie, średnio ok. 8 organizacji na terenie jednej gminy, przy czym najmniej organizacji działa w na terenie gminy Pasym – 6, a najwięcej na terenie gminy Świętajno – 14. Nie stwierdzono gminy, w której nie działają żadne organizacje pozarządowe. Organizacje pozarządowe działające na terenach Powiatu Szczycieńskiego, to zazwyczaj organizacje skupiające niewielką ilość członków, opierające się na zaangażowaniu własnych członków, finansujące działania głównie ze składek członkowskich. Niewielka część organizacji opiera swą działalność o środki publiczne. Na podstawie danych ze strony Starostwa Powiatowego w Szczytnie w roku 2009 dofinansowano 7 zadań publicznych realizowanych przez organizacje wiejskie, na ogólną kwotę 8600 zł. Na podstawie danych ze strony Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie wynika, iż w różnych konkursach ofert na realizację zadań publicznych w roku 2010 otrzymało dofinansowanie 8 organizacji pozarządowych z terenu powiatu szczycieńskiego. W informacji zebranych przez Wnioskodawcę wynika, iż żadna organizacja z terenu powiatu szczycieńskiego nie prowadzi działalności gospodarczej. W nielicznych przypadkach prowadzi obok działalności nieodpłatnej działalność odpłatną. Działające na terenie powiatu organizacje pozarządowe są zazwyczaj słabe infrastrukturalnie, ale również merytorycznie. Nie posiadają w ogóle swoich siedzib lub też są to miejsca nie przystosowane do prowadzenia takiej działalności. Na podstawie zebranych informacji stwierdzono, że najczęściej wskazywaną barierą, która powstrzymuje przed założeniem organizacji jest brak środków na działanie, a następnie problemy w zaangażowaniu innych osób. Pytani wskazali również na skomplikowane procedury związane z założeniem organizacji, ale równie ważne są skomplikowane procedury związane z prowadzeniem organizacji. Do tych procedur zalicza się przede wszystkim skomplikowana księgowość, ale też skomplikowane prawo (z różnych dziedzin), co przy utrudnionym dostępie do porad prawnych stanowi poważny problem. Z rozmów przeprowadzonych przez Wnioskodawcę, którego przedstawiciel jest członkiem Rady Organizacji Pozarządowych Powiatu Szczycieńskiego wynika, iż głównymi bolączkami istniejących już organizacji jest brak pomysłów na rozwój, brak planowania i umiejętności tworzenia strategii rozwoju organizacji, brak znajomości dobrych praktyk, brak umiejętności angażowania ludzi do działania, brak umiejętności diagnozowania społeczności lokalnych, ale również brak wiedzy i umiejętności w ubieganiu się o środki zewnętrzne, a w momencie ich uzyskania brak umiejętności przeprowadzenia ewaluacji. Wszystkie te braki sprawiają, że

organizacje są słabe, mało aktywne, a ich liderzy szybko się „wypalają” i wycofują z działania, natrafiając niejednokrotnie na niezrozumienie i opór społeczności lokalnych. Ten stan rzeczy można tłumaczyć trudnym dostępem organizacji, nie tylko wiejskich do organizacji infrastrukturalnych, których zadaniem jest wsparcie słabszych, młodych organizacji. Tylko niewielka część organizacji działających na terenie Powiatu Szczycieńskiego jest zrzeszona w różnego rodzaju sieciach, federacjach, jak również mała ilość pracuje w ramach partnerstw. Zauważa się przez to brak współpracy i integracji między nimi, brak wiedzy o swoim istnieniu i czasami zbliżonych działaniach. Nie została również wypracowana żadna płaszczyzna, dzięki której organizacje posiadałyby lepszy dostęp do informacji o szkoleniach, wizytach studyjnych itp., o możliwościach ubiegania się o dofinansowanie swoich działań, zarówno na szczeblu powiatowym, jak i wojewódzkim i krajowym. Organizacje działając w pojedynkę i w rozproszeniu nie są w stanie wyłonić swojej reprezentacji, m.in. do Rady Organizacji Pozarządowych Powiatu Szczycieńskiego. Obecnie w 11 osobowej radzie zasiada tylko 3 przedstawiciele organizacji z terenu powiatu. Pozostali członkowie rady reprezentują organizacje z miasta Szczytno. Wy tłumaczeniem takiego stanu rzeczy, może być fakt, iż brak jest uaktualnionej bazy teleadresowej zarejestrowanych organizacji wiejskich i nie wszystkie organizacje zostały zaproszone na Walne Zgromadzenie Organizacji Pozarządowych Powiatu Szczycieńskiego. Rada nie posiada zatem rzetelnej wiedzy nt wszystkich organizacji, które powinna reprezentować. Nie wie również o bolączkach i trudnościach codziennej działalności tych organizacji.

Powyższy opis sytuacji wyłania nam potrzebę rozwoju organizacji, jako motoru rozwoju społeczności lokalnych. Istnieje również potrzeba podniesienia umiejętności członków istniejących organizacji o umiejętność: animacji, diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej, umiejętność wnioskowania o środki zewnętrzne oraz potrzeba podniesienia wiedzy i umiejętności przedstawicieli wspieranych organizacji w zakresie: zagadnień prawnych, pracy metodą projektu, księgowości, planowania i oceny prowadzonych działań. Na mapie powiatu szczycieńskiego istnieją miejscowości, w których nie działają żadne organizacje pozarządowe, ani żadne grupy nieformalne. W tym przypadku istnieje potrzeba wsparcia aktywności i zaangażowania obywatelskiego poprzez tworzenie nowych organizacji/grup nieformalnych, rozwój wolontariatu, realizację akcji społecznych itd. Istnieje duża potrzeba znalezienia i wyszkolenia liderów lokalnych, którzy będą w swoich środowiskach inicjować powstawanie, a potem rozwój w działaniu organizacji pozarządowych.

Badania przeprowadzono w oparciu o:

- wywiady nieformalne z przedstawicielami organizacji pozarządowych powiatu szczycieńskiego
- analizy stron internetowych starostwa powiatowego w Szczytnie i Urzędu Miasta Szczytno oraz 6 gmin z terenu powiatu szczycieńskiego
- rejestr organizacji na stronach NGO.pl

10. POWIAT WĘGORZEWSKI

Na terenie powiatu Węgorzewskiego zarejestrowanych jest obecnie 72 organizacje pozarządowe (w tej liczbie 10 klubów sportowych, 10 OSP i 4 organizacje pożytku publicznego) oraz 6 organizacji kościelnych. Pomimo tej ilości zadania społeczne podejmowane są właściwie jedynie przez kluby sportowe i to w odniesieniu do swoich członków, oraz przez 8 organizacji, a środki grantowe i konkursowe pozyskiwane są jedynie przez 5 z nich i to najczęściej ze względu na ich "zamocowanie" przy silnych jednostkach wspierających (Stowarzyszenie "Ojcowizna" przy Muzeum Kult. Lud. w Węgorzewie, Stowarzyszenie Sympatyków 1 MBA - przy jednostce wojskowej, Zespół Tańca Ludowego "Czeremosz" przy Związku Ukraińców w Polsce.) Pozostałe organizacje realizują swoje cele poprzez działania nie wymagające nakładów finansowych bądź częstokroć zaprzestają swojej działalności. Dla przykładu Rada Organizacji Pozarządowych na terenie powiatu Węgorzewskiego zawiesiła swoją działalność ze względu na brak zainteresowania działaniem w jej ramach jej członków.

Wnioskodawca przeprowadził wywiady z ponad 20 przedstawicielami organizacji pozarządowych i wszyscy oni zgłaszali jako problem brak środków finansowych na prowadzenie swojej działalności oraz brak umiejętności ich pozyskiwania. Zgłaszali oni również szereg problemów dotyczących swoich kompetencji, jak brak umiejętności prezentowania na zewnątrz swojej działalności, umiejętności organizacyjnych i komunikacyjnych.

Na terenie powiatu węgorzewskiego jest przychylna atmosfera dot. organizacji pozarządowych. Istnieją stanowiska pełnomocników starosty i burmistrza ds. NGO. Po rozmowach przeprowadzonych z Burmistrzem i Starostą powiatu węgorzewskiego ustalono, że istnieje z ich strony przychylność i zrozumienie wobec potrzeby utworzenia na terenie powiatu COP. Zadeklarowali oni na pierwszym etapie tworzenia Cop, pomoc rzeczową w postaci nieodpłatnego udostępnienia lokalu na biuro Cop oraz sal szkoleniowych oraz podjęcie nakładów aby w perspektywie 2 lat udostępnić profesjonalny lokal na potrzeby COP. Dodatkowo po upływie tego okresu i zapoznaniu się z ewentualnymi pozytywnymi skutkami działania Cop w tym okresie rozważone zostanie zarówno przez Urząd Miejski jak i przez powiat przyznanie środków finansowych na utrzymanie w ramach COP 1,5 etatu współfinansowanych przez te instytucje ze środków samorządowych.